فهرست مطالب

	•	•	٠	٠	٠	٠	•	٠	•	٠	•	٠	•			•	•	•	•	•				•					•		•	مه	مقد	1	٠,	
۲	•																						b	as	sis	ss	uļ	pe:	rpo	os v	'S	COI	np	۲	. •	
٣																												4	وليا	م او	ھي	مفا	ی با	ناي	آش	١
٣																															,	بيت	كيو	١	١.	
۴								ba	ısi	is	fc	u	rie	er	-	b	as	is	С	oı	n	pι	ut	ay	i(	on	ıal	_	ve	ecto	r	blc	eh	۲	١.	
۴																												ىي	نتوه	كوا	ی	نها	گيد	٣	١.	
۵																							٠ ر	زمح	نتو	ئوا	، ک	يت	ع گ	انواخ	١	١.١	۲.۱			
٨																										. ;	ga	te	Sv	vap	)	۲.۱	۲.۱			
٨																									•			ی .	توم	كوان	۔ ي	رهاء	مدار	۴	١.	
۱۱																	ر	,مح	نتو	ئواة	5	ی	ها;	۔ار	مد	ں	ايش	نما	ەي	نحو	;	١.١	۴.۱			
۱۳																													می	إنتو	کو	سی	نویا	نامه	بر	۲
1 m														•						می	نو،	إنت	کو	و َ	ر	بک	إسي				-	_	. نوی تفاو		-	۲
																				_	•		-					کلا	ِتر َ	مپيو	کا	_ ِت			. ۲	۲
۱۳																				_	•		-					) - Ç	تر ua <u>)</u>	مپيو ۱ntı	کا um	ت [n I]	تفاو	۱ ۲	. Y . Y	٣
14	٠	•	•			•		٠			-			-		Q	jis	k	it	ar	ıd	d c	co	m	p	ut	er	کلا پ	تر u2()	مپيو untı وانتر	کا um	ت n Il مای	تفاو BM	۱ ۲ ئورب	. Y . Y	٣
۱۳ ۱۳ ۱۵																Q	jis	ki	it	ar	nd	: :	00	m	p	ut	er می	کلا پ نتو	ترک 116 وهی کوا	مپيو untı وانتر	کا um م کو	ِت n II عای	تفاو BM ب تم ه مواز	۱ ۲ ئورب	. Y . Y	٣
17 17 10							 									Q	jis		it	ar		ن ا رد	00 	m ىتان	اس	ut ف	er	كلا ي . نتو عاس	بتر َ u٤) ومي كوا مح	مپيو antı وانت زی ـُ	کا um ساز	ِت n II عای یی ر	تفاو BM ب تمه مواز	۱ ۲ ئورب	. Y . Y	٣
17 17 10 10							 										)is		it	ar		ا ا رد رد	000 	m 	اس	ut ی	er بمی ببات	کلا ر م نتو عاس	تر آ 142) وهو كوا مح	مپيو nntti وانت زى خ مدل	کا ساز ساز	یت n II یی ب	تفاو BM ب تمه مواز	۱ ۲ ئورب	. Y . Y . D . T	٣
17 10 10 10 7.							 									Q			it	ar		ا ا رد رد	00 	m 	اس	ut کی	er می بیات ی	کلا ری کر نتو عاس بئری	يتر َ u٤) وهي كوا مح مح thu	مپيو nntti وانت زى خ مدل	کا نا پ کو ساز	ت بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بنائی بائی بائی بائی بائی بائی بائی بائی ب	تفاو BM بتم ه مواز مواز مواز	۱ ۲ ئورب ^ب	. Y . Y . D . T	٣

، مطالب	فهر	۲

۲۵												Αl	ģc	or	ithm	D	eut	sel	ı-Jo	ozsa	٣.٢	•	
۲۵													•						or	acle	۴.۲	•	
77															انتومى	کوا	ای	،ەھا	پدید	سازی	ئىبيەر	٬ ن	١
۲٧																		sta	tes	Bell	١.٢	=	
۲۸																. ε	ent	ang	len	nent	۲.۲	=	
۲۸															cod	ing	j d	ens	e sı	ıper	٣.٢	=	
۲۸																		. T	'ele	port	۴.۲	=	

۱.۰ مقدمه

در عصر حاضر بواسطهی رشد و توسعهی نظریهی اطلاعات کوانتومی و سرمایه گذاری های مالی و انسانی بسیار در این زمینه، شاهد افزایش تعداد علاقمندان به این حوزه هستیم. در این پا .....

basis superpos vs comp 7..

in not input an to Uf applies which '\V.\ Figure in shown circuit the Consider super- the in prepared is register data the Instead basis. computational the on acting gate Hadamard a with created be can which 'V/([V] + [V]) position state: the in resulting 'Uf apply we Then . [V]

فصل ١

آشنایی با مفاهیم اولیه

۱.۱ کیوبیت

یک کیوبیت'، معادل یک واحد اطلاعات کوانتومی میباشد. این مفهوم معادل مفهوم کلاسیک بیت میباشد. به طور کلی هر کیوبیت حاوی دو بیت اطلاعات است. برای تبیین یک کیوبیت از خصوصیات سامانه های کوانتومی بهرهمی بهرهمی بریم. کیوبیت یک سیستم کوانتومی با فضای دوبعدی است. برای تعیین این دوبعد میتوان از یکی از خصویات سامانه های کوانتومی استفاده کرد.

برخلاف بیت ها که مقادیر ثابت ، یا ۱ را به خود میگیرند؛ یک کیوبیت میتواند در یک حالت «برهمنهی کوانتومی» باشد؛ این بدان معناست که یک کیوبیت بواسطهی مشاهده ناظر به یکی از حالات ، یا یک تبدیل شود. این مهمترین مزیت استفاده از کیوبیتهاست. بیان ریاضی یک کیوبیت ،در حالت برهمنهی، به شرح زیر است:

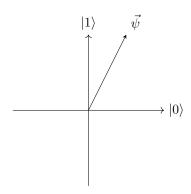
$$\begin{cases} |\psi\rangle = \alpha|0\rangle + \beta|1\rangle \\ \alpha^2 + \beta^2 = 1 \end{cases}$$

Qubit\

Bit Binary 7

کتها $|0\rangle$ و $|1\rangle$ بیانگر پایههای فضای محاسباتی هستند؛ و مقادیر $|\alpha|$ و $|\alpha|$ بیانگر احتمال وقوع هر یک از این حالات، در صورت مشاهده، میباشند.

نمایش بردار ψ به شرح زیر است:

در بسیاری از مواقع برای سهولت در محاسبات، عملگرها و حالات کوانتومی به کمک ماتریسها نمایش داده می شوند. فرم ماتریسی هر یک از حالات ذکر شده در بالا به شرح زیر است:

$$|1\rangle = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} \qquad |0\rangle = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix} \tag{1.1}$$

برای تعریف کیوبیت ها، راه های زیادی وجود دارد، حالات قطبش فوتون،اسپین الکترون،یا سطوح انرژی اتم،هریک میتوانند تعیین کنندهی بردارهای فضای کیوبیت باشند.

ba-fourier - basis computayional - vector bloch 7. sis

۳.۱ گیتهای کوانتومی

گیتهای کوانتومی^۴ یکی از اولین و ههمترین اجزای مدارهای کوانتومی میباشند. این گیتها عملگرهایی با قابلیت اثرگذاری روی کیوبیتها میباشند. با اعمال یک گیت کوانتومی بر روی یک یا چند کیوبیت،

Computational Basis Vectors^{*}

Quantum Gates^{*}

می توان تغییرات مدنظر خود را روی کیوبیت اعمال کرد. با کمک این گیتها می توان باعث برهم نهی کوانتومی یا رمزگذاری داده در داخل یک یا چند کیوبیت شد.

۱۰۳۰۱ انواع گیت کوانتومی

گیتهای کوانتومی، دارای انواع مختلف گوناگونی میباشند. به طور کلی گیتهای کوانتومی، عملگرهایی یکه و بازگشتپذیر میباشند.

گیت هادامارد

مهمترین گیت کوانتومی،گیت هادامارد است. با اعمال اثر این گیت روی یک کیوبیت، آن کیوبیت بهیک حالت برهم نهی کوانتومی گذار میکند. به عبارت دیگر هر یک از زیرحالات این حالت برهم نهی، با احتمال یکسانی قابل رخ دادن هستند.

$$H\left|0\right\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}}(\left|0\right\rangle + \left|1\right\rangle) \qquad \qquad H\left|1\right\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}}(\left|0\right\rangle - \left|1\right\rangle)$$

این گیت کوانتومی به صورت خطی روی یک دسته کت اثر میکند. نمایش ماتریسی این گیتکوانتومی به شرح زیر است:

$$H = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 & 1\\ 1 & -1 \end{pmatrix}$$

$$H|0\rangle = lrac{1}{\sqrt{2}} egin{pmatrix} 1 & 1 \ 1 & -1 \end{pmatrix} egin{pmatrix} 1 \ 0 \end{pmatrix} \ = rac{1}{\sqrt{2}} egin{pmatrix} 1 \ 1 \end{pmatrix} \ = rac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + |1
angle)$$

Hadamard gate⁵

$$H|1\rangle = l\frac{1}{\sqrt{2}}\begin{pmatrix}1&1\\1&-1\end{pmatrix}\begin{pmatrix}0\\1\end{pmatrix} \ = \frac{1}{\sqrt{2}}\begin{pmatrix}1\\-1\end{pmatrix} \ = \frac{1}{\sqrt{2}}(|0\rangle - |1\rangle)$$

این گیت کوانتومی، یک گیت بازگشتپذیر است؛ یعنی اگر این گیت روی یک حالت کوانتومی اثر کند؛ می تواند آن را از حالت برهمنهی خارج کند.

برای اعمال این گیت کوانتومی، فقط به یک کیوبیت نیاز داریم. به اصطلاح این گیت،یک -Single برای اعمال این گیت،یک -Qubit Quantum gate

نمایش این گیتکوانتومی در مدار با علامت زیر است:
$$H$$

گیت CNOT

NOT گیت کوانتومی ^{9} CNOT، به عنوان گیت منطقی، یاد می شود. این گیت کوانتومی معادل گیت کلاسیک می باشد. به طور معمول، برای اعمال اثر این گیت کوانتومی نیاز به دو کیوبیت داریم. این گیت کوانتومی فقط و فقط در مواقعی که «کیوبیت کنترل ^{V} » دارای مقدار $|1\rangle$ باشد، باعث تغییر وضعیت «کیوبیت هدف ^{A} » می شود.

كيوبيت كنترل: كيوبيت هدف:

خلاصهای از عملکرد این تابع به شرح زیر است:

ببین چرا از این نماد به جای تنسور پراداکت استفاده شده

A	$\mathrm{B}\rangle$		A	$\mathrm{B}\oplus\mathrm{A}\;\rangle$	
$ \text{control}\rangle$	$ {\rm target}\rangle$	Effect CNOT Gate	$ \text{control}\rangle$	$ {\rm target}\rangle$	
<u>_</u>					
$ 0\rangle$	$ 0\rangle$	$\Longrightarrow$	$ 0\rangle$	$ 0\rangle$	
$ 0\rangle$	$ 1\rangle$	$\Longrightarrow$	$ 0\rangle$	$ 1\rangle$	
$ 1\rangle$	$ 0\rangle$	$\Longrightarrow$	$ 1\rangle$	$ 0\rangle$	
$ 1\rangle$	$ 1\rangle$	$\Longrightarrow$	$ 1\rangle$	$ 1\rangle$	
		، شكل زير است:	ت کوانتومی به	ایش ماتریسی این گی	نم

gate controlled-X or gate controlled-NOT9

Qubit Controled^v

Qubit Target^A

.۳. گیتهای کوانتومی

اینا باید اصلاح بشه

$$CNOT = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\text{CNOT} |1\rangle = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = |1\rangle$$

$$\text{CNOT} |11\rangle = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = |10\rangle$$

نمایش در داخل مدار:

از این گیت کوانتومی، برای بسیاری مدارها و شبیهسازیهای کوانتومی، از جمله تلپورت، درهمتنیدگی و ...، استفاده میشود.

گیت توفولی

گیت کوانتومی توفولی، یک نوع خاص از گیت CNOT است. سازوکار این گیت مشابه گیت CNOT میباشد؛ با این تفاوت که با در نظر گرفتن وضعیت دو کیوبیت کنترل شده، وضعیت کیوبیت سوم را

تغییر میدهد. خلاصه ای از عملکرد این گیت کوانتومی به شرح زیراست:

به بیان دیگر اگر دو کیوبیت کنترل شده، مقدار یک داشته باشند؛ کیوبیت هدف مقدارش تغییر میکند. فرم ماتریسی این عملگر به شکل زیر است:

این گیت کوانتومی در مدار کوانتومی به شکل زیر نشان داده می شود:

گیت تغییر فاز

گیت تغییر فاز^۹، یکی از گیت های مهم کوانتومی میباشد. این گیت با ضرب کردن یک عدد ثابت در فاز یک کیوبیت، باعث تغییر فاز کیوبیت می شود. این گیت کوانتومی در بسیاری از الگوریتمهای سرچ کوانتومی به کار می رود. این گیت بدین صورت تعریف می شود:

فرم ماتریسی این گیت به شرح زیر است:

این گیت کوانتومی در مدار کوانتومی به شکل زیر نشان داده میشود:

گیت دوران

gate Swap 7.7.1

۴.۱ مدارهای کوانتومی

مدارهای کوانتومی^{۱۱}، یک دسته از گیت های کوانتومی،که با یک توالی بخصوص قرار گرفته اند، میباشند. این کیوبیت ها، با توالی یاد شده، روی یک یا چند دسته کیوبیت، اثر داده میشوند.

مدارهای کوانتومی، یکی از اولین مفهومهای بکاررفته برای تعریف کامپیوترهای کوانتومی میباشند. برای تعریف و شبیهسازی هریک از پدیدهها و الگوریتمهای کوانتومی، نیاز به یک مدار بهخصوص داریم.

gate shift Phase

gate Rotation\.

eireuit quantum''

۴.۱. مدارهای کوانتومی

شباهت ها و تفاوت های مدارهای کلاسیک و کوانتومی

gates quantum use they but circuits, classical to similar are circuits Quantum that operations reversible are gates Quantum gates. logic classical of instead qubit. a of state quantum the manipulate to used be can

circuits quantum between differences and similarities some are here Sure.

circuits: classical and

Similarities:

op- of sequence a of composed are circuits classical and quantum Both * represented be can circuits Both * data. of set a to applied are that erations implement to used be can circuits Both * notation. similar a using graphically algorithms.

Differences:

unit basic their as bits, quantum are which qubits, use circuits Quantum * of unit basic their as bits, classical are which bits, use circuits Classical data. of operations, reversible are which gates, quantum use circuits Quantum * data. irre- are which gates, logic use circuits Classical operations, basic their as exploit can circuits Quantum * operations, basic their as operations, versible entangle- and superposition as such mechanics, quantum of properties the computers, classical for impossible are that tasks perform to ment,

between differences and similarities the summarizes that table a is Here eircuits: classical and circuits quantum

data of unit Basic | |--|--| | Circuit Classical | Circuit Quantum | Feature | | Reversibility | | gates Logic | gates Quantum | operations Basic | | Bit | Qubit | | Possible | | No | Yes | mechanics quantum Exploits | | Irreversible | Reversible quantum simulating databases, unsorted searching integers, Factoring | tasks | operations logical calculating, Sorting, | systems

questions. other any have you if know me Let helps! this hope I

اجزای مدارهای کوانتومی و سایز آن

They qubits on performed are that actions the are Operations Operations: actions other or initializations measurements be can

The circuit the in gates of number the is circuit quantum a of size The of size the of terms in measured often is algorithm quantum a of complexity it. implement to required is that circuit quantum the

Qubits

can They computing. quantum in information of unit basic the are Qubits be can qubit a that means This . \(\) and \(\) states, two of superposition a in be superposi- quantum called property a is which time, same the at \(\) and \(\) both is qubit one of state the that means which entangled, be also can Qubits tion. qubit, another of state the on dependent

Gates

create to used be can They qubits. to applied are that operations are Gates dif- many are There qubits. entangle and rotations, perform superpositions, Hadamard the include ones common most the of some but gates, of types ferent gate. Toffoli the and gate, CNOT the gate,

Operations

mea - be can They qubits. on performed are that actions the are Operations collapse to used are Measurements actions. other or initializations, surements, used are Initializations. Nor · value, definite a into qubit a of state quantum the

Circuits Quantum

the to similar is that notation graphical a using written are circuits Quantum quan- a of axis horizontal The computing. classical in used diagrams circuit The qubits. the represents axis vertical the and time, represents circuit tum the represent boxes the between lines the and boxes, by represented are gates qubits, the between connections

Conclusion

oper- and gates, qubits, are circuit quantum a of components basic The

are which algorithms, quantum create to used are components These ations. cir-Quantum computer. quantum a on performed be only can that algorithms potential the have they and computation, quantum for tool powerful a are cuits and chemistry, cryptography, including fields, different many revolutionize to learning. machine

۱.۴.۱ نحوهی نمایش مدارهای کوانتومی

the to similar is that notation graphical a using written are circuits Quantum quan- a of axis horizontal The computing. classical in used diagrams circuit The qubits. the represents axis vertical the and time, represents circuit tum the represent boxes the between lines the and boxes, by represented are gates qubits, the between connections

can They computation. quantum for tool powerful a are circuits Quantum
Shor's including algorithms, quantum of variety wide a implement to used be
unsorted searching for algorithm Grover's and integers factoring for algorithm
databases.

فصل ۲

برنامهنويسي كوانتومي

- ۱.۲ تفاوت کامپیوتر کلاسیک و کوانتومی
- Qiskit and computer Quantum IBM 7.7

فصل ۳

الگوريتمهاي كوانتومي

چه گونهای از مسائل محاسباتی قابل اجرا با مدارهای کوانتومی میباشند؟ تفاوت و برتری مدارهای کوانتومی نسبت به مدارهای کلاسیک چیست؟ آیا میتوان یک حوزه ی خاص را تعیین کرد؛ به گونهای که عملکرد کامییوترهای کوانتومی نسبت به کامییوترهای کلاسیک مزیت داشته باشند؟

در این بخش میخواهیم به طور خلاصه این سوالات را پاسخ دهیم و توضیح دهیم چگونه میتوان از کامییوترهای کوانتومی به شکلی سودمند استفاده کنیم.

۱.۲ موازی سازی کوانتومی

موازی سازی کوانتومی $^{\prime}$ ، پایه و اساس بسیاری از الگوریتم های کوانتومی است. با گذار یک حالت کوانتومی به حالت بر همنهی کوانتومی، در حین محاسبات کوانتومی یک تابع نظیر f(x)، می تواند مقادیر مختلف x را به طور همزمان بررسی کند. این در حالیست که در محاسبات کلاسیک به دلیل ماهیت بیتهای اطلاعات، تابع f(x) فقط می تواند یکی از مقادیر مجاز برای x را بررسی کند.

فرض کنید تابع f ،یک تابع تک_کیوبیت، به صورت زیر تعریف شده است:

$$f(x): \{0,1\} \to \{0,1\}$$

روش مناسب برای محاسبه این تابع در یک کامپیوتر کوانتومی، با در نظر گرفتن دو کیوبیت که در حالت $|x,y\rangle$ شود. با یک توالی مناسب از گیت های منطقی می توان این حالت را به

parallelism Quantum\

میباشد. $|f(x) \oplus x,y\rangle$ تبدیل کرد که در آن $(f(x) \oplus x,y)$

هریک از دسته های کیوبیت، **رجیستر کوانتومی** نامیده می شوند. اولین رجیستر، «رجیستر داده» و دومین رجیستر «رجیستر هدف» نامیده می شود.

ازین پس در این بخش به عامل گذار $\langle U_f(x) \rangle \to |x,y \rangle \to |x,y \oplus f(x) \rangle$ را اطلاق خواهیم کرد. لازم به ذکرست که این تبدیل، یک تبدیل یکه به شمار می آید.

اگر و $\mathbf{y}=0$ آنگاه مقدار دومین کیوبیت بعد از اعمال تابع U_f برابر با مقدار دومین کیوبیت بعد از اعمال تابع

$$\frac{|0\rangle + |1\rangle}{\sqrt{2}} - x \quad x - \\
U_f \quad |\psi\rangle$$

$$|0\rangle - y \quad y \oplus f(x) -$$

شکل ۱.۳: مدار کوانتومی برای ارزیابی f(0) و f(1) به طور همزمان. Uf مدار کوانتومی است که ورودی هایی مانند $|x,y\rangle \to |x,y \oplus f(x)\rangle$ از به $|x,y\rangle \to |x$

در شکل بالا مقادیر ورودی داده شده به تابع U_f در پایههای محاسباتی قرار ندارند. رجیستر داده در حالت برهمنهی قرار دارد. این حالت برهمنهی را میتوان با اعمال گیت هادامارد بر حالت کوانتومی $|0\rangle$

cryptography, including mathematics, of areas different many in operation useful a is Y Modulo checking when example, for life, everyday in used also is It theory. number and science, computer odd, or even is number a whether

:Y modulo of examples other some are Here

 $1 = 1 \mod 4$ = $1 \mod 7$ = $1 \mod 7$ = $1 \mod 7$ = $1 \mod 7$ $1 \mod 7$ اثبات این مطلب از حوصلهی بحث خارج است.

ex- For . Y by division a of remainder the returns that operation mathematical a is Y Modulo . N of remainder a and Y of quotient a has Y by divided Δ because Λ is Y mod Δ ample.

would " $\P$ $\$ Δ " expression the So. $\$ modulo addition indicate to used often is $\$ $\$ symbol The follows: as evaluated be

a and $\mathfrak F$ of quotient a has Υ by divided Λ because is This $\cdot = \Upsilon \mod \Lambda = \Upsilon \mod (\Upsilon + \Delta) = \Upsilon \$ $\cdot \cdot$ of remainder

ایجاد کرد. پس از ایجاد این حالت، تابع U_f را به حالت جدید اعمال میکنیم:

$$\frac{|0,f(0)\rangle+|1,f(1)\rangle}{\sqrt{2}}$$

این یک حالت استثنایی است! جملات مختلف کسر بالا حاوی اطلاعاتی در مورد $f(\cdot)$ و $f(\cdot)$ میباشند؛ به نحوی که انگار f(x) را برای دو مقدار f(x) به طور همزمان ارزیابی کرده ایم، این ویژگی به "موازی سازی کوانتومی" موسوم میباشد. بر خلاف موازی سازی کلاسیک، که در آن هر یک مدارهای متعددی دارند ساخته شده برای محاسبه f(x) به طور همزمان اجرا می شوند، در اینجا برای ارزیابی تابع برای چندین مقدار f(x) به طور همزمان، یک مدار f(x) (با قابلیت برهمنهی کوانتومی) استفاده می شود. این فرآیند را می توان به راحتی با استفاده از یک عمل کلی به نام تبدیل هادامارد، به توابعی با تعداد

این فرایند را می توان به راحتی با استفاده از یک عمل کلی به نام تبدیل هادامارد، به توابعی با تعداد بیت دلخواه تعمیم داد. این عمل فقط تعداد n گیت هادامارد است که به طور موازی روی n کوبیت عمل می کنند.

برای مثال در شکل زیر؛ دو کیوبیت در حالت $\langle 0 |$ آماده شدهاند. پس از اعمال گیتهای هادامارد بر روی این رجیستر به خروجی زیر خواهیم رسید:

$$\left(\frac{|0\rangle+|1\rangle}{\sqrt{2}}\right)\left(\frac{|0\rangle+|1\rangle}{\sqrt{2}}\right) = \frac{|00\rangle+|01\rangle+|10\rangle+|11\rangle}{\sqrt{2}}$$

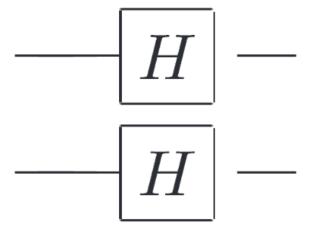
از نماد $2\otimes H$ به عنوان نشانهی عملکرد موازی دو گیت هادامارد استفاده میکنیم؛از علامت $\otimes$ به عنوان تانسور یاد میکنیم. به طور کلی نتایج اعمال موازی گیت هادامارد روی n کیوبیت روی حالت کوانتومی برابرست با:

$$\frac{1}{\sqrt{2}} \sum_{x} |x\rangle$$

در اینجا، $\subseteq$ نشان دهنده جمع بر روی همه مقادیر ممکن x است، و ماx را برای نشان دادن این عمل می نویسیم. اعمال تبدیل هادامارد روی یک بهمنهی کوانتومی برابر از همه حالت های محاسباتی تولید می کند؛ و با استفاده از فقط x گیت، یک برهمنهی از x حالت تولید می کند.

f(x) تبدیل هادامارد $2 \otimes H$ روی دو بیت کوانتومی پیاده می شود. ارزیابی موازی کوانتومی یک تابع (x) با ورودی (x) بیتی (x) بیتی (x) به روش زیر قابل پیاده سازی می باشد:

ا. ابتدا حالت n+1 کیوبیت $|0
angle^{\otimes n}|0
angle$ را آماده کنید،

شكل ۲.۳: اعمال تبديل هادامارد $\mathbb{H}\otimes n$ روى دو كيوبيت

۲. سپس تبدیل هادامارد را به n کیوبیت اول و به دنبال آن مدار کوانتومی اعمال کنید.

۳. اعمال تابع U_f به کیوبیتهایی که در حالت برهمنهی قرار دارند.

درنهایت حالت زیر تولید می شود: (x) اگرx اگرx

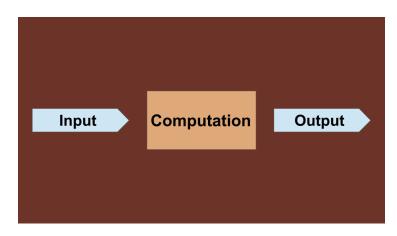
$$\frac{1}{\sqrt{2^n}} \sum_{x} |x\rangle |f(x)\rangle$$

func - the of values possible all enables parallelism quantum sense, some In evalu- only apparently we though even simultaneously, evaluated be to f tion single our In useful. immediately not is parallelism this However, once. f ated fill or $\mathbb{S}(\cdot)$ fill either only gives state the of measurement example, qubit (x) fill fix $x \ge$ state the of measurement case, general the in Similarly, $\mathbb{S}(1)$ computer classical a course, of x, of value single a for (x) f only give would just than more something requires computation Quantum easily! this do can information extract to ability the requires it useful: be to parallelism quantum (x). fix $x \ge$ like states superposition from (x) f of value one than more about done be may this how of examples investigate we sections two next the Over

به طور کلی موازی سازی کوانتومی امکان ارزیابی همزمان همه مقادیر ممکن تابع f را فراهم میکند، حتی اگر ظاهراً فقط یک بار f را ارزیابی کرده باشیم. با این حال، این موازی سازی بلافاصله مفید نیست. در مثال تک کوبیتی ما، اندازه گیری حالت فقط f (f (f) یا f (f) ی را می دهد! به طور مشابه، در حالت کلی، اندازه گیری حالت f الا ی f (f) فقط f (f) فقط f (f) را برای یک مقدار f خاص می دهد. البته یک کامپیوتر کلاسیک می تواند این کار را به راحتی انجام دهد! محاسبات کوانتومی برای مفید بودن به چیزی بیش از موازی سازی کوانتومی نیاز دارد؛ به توانایی استخراج اطلاعات مربوط به بیش از یک مقدار f (f) از حالت های سوپرپوزیسیون مانند f (f) یاز دارد. در دو بخش بعدی ما به بررسی مثال هایی از نحوه انجام این کار می پردازیم.

۱.۱.۳ مدل محاسباتی استاندارد

پیش از بررسی مدل کوئری، مدل ساده و استاندارد محاسباتی را بررسی میکنیم. به تصویر زیر دقت کنید:

شکل ۳.۳: یک واحد محاسباتی که مقادیری را به عنوان ورودی گرفته، پردازش کرده و سپس مقدار/مقادیر خروجی را ارائه کرده است.

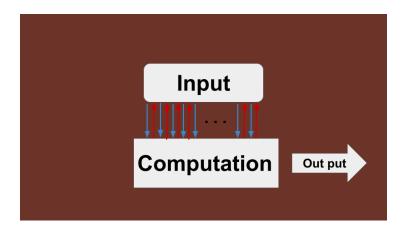
در تصویر بالا یک نمود ساده از کامپیوترهای امروزی ارائه شده است. در دنیای واقعی مقدار ورودی میتواند از هر منبعی تأمین شده باشد. با این وجود هدف ما بررسی منابع تولید ورودی نیست؛ بلکه هدف بررسی مقادیر ورودی (به صورت ایزوله) میباشد. میتوان درنظر گرفت که ورودی داده شده و خروجی نهایی، هر دو در قالب یک رشته از اعداد باینری، ماتریس و یا هرقالب مدنظر کاربر باشند.

مهمترین نکته درباره ی این واحد محاسباتی، در دسترس بودن کل مقادیر ورودی برای واحد پردازش است. به عبارت دیگر واحد پردازش میتواند تمامی مقادیر ورودی را دریافت کرده و تشخیص دهد.

۲.۱.۳ مدل کوئری

در مدل کوئری، دادههای ورودی توسط یک تابع تولید می شوند. واحد محاسباتی دسترسی به تابع تولیدورودی دارد و می تواند برای دریافت دادههای جدید، از تابع یاد شده، درخواست کند.

در این مدل واحد محاسباتی دیگر داده ها را در قالب رشته ای از اطلاعات دردسترس ندارد؛ بلکه میتواند آن ها را از بخش input دریافت کند. در گاهی از مواقع به سیستم tiput یا جعبه یا جعبه سیاه میگویند. تابع Oracle یا جعبه ی سیاه یک سیستم است که ما به عنوان ناظر به سازوکار داخلی آن و تمامی اطلاعات آن دسترسی نداریم و فقط می توانیم مقادیر مجاز را به آن داده و مقادیر خروجی را دریافت کنیم.

شکل ۴.۳: شکل بالا نمود مدل محاسباتی کوئری است. واحد محاسباتی برای دریافت دادههای جدید نیاز به درخواست از تابع input دارد. خطوط قرمز و روبهبالا نشان از درخواست واحد محاسباتی و خطوط آبی روبهپایین نشان از پاسخ واحد inputمیباشد.

تابع oracle به صورت زیر تعریف می شود:

$$\begin{cases} f: \sum^{n} = \sum^{m} \\ Which: m, n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ما در این نظریه کوئریها را میشماریم و وضعیت آنها را بررسی میکنیم.

الگوريتمهاي كوانتومي

Algorithm Deutsch 7.7

books of combnation tell

۱.۲.۳ مسئلهى دوچ

الگوریتم Deutsch اولین و ساده ترین الگوریتم کوانتومی است. این الگوریتم برای اولین بار در سال ۱۹۸۵ در مقاله ای مطرح شد؛ که توسط دیوید دوچ † نوشته شده بود. این الگوریتم نقطه ی شروعی برای

Deutsch David^{*}

2 7

اثبات برتری کامپیوترهای کوانتومی نسبت به کامپوترهای کلاسیک است.

مسئلهی Deutsch یکی از سادهترین مفاهیم ممکن را مطرح میکند. اگر یک تابع به فرم زیر تعریف شود:

$$f: \sum \rightarrow \sum$$

هدف بررسی ثابت بودن یا متعادل ودن تابع f است. به طور کلی، درساده ترین حالت، می توان چهار وضعیت را برای تابع $f: \sum \to \sum$ درنظر گرفت:

a	$f_1(a)$	a	$f_2(a)$	a	$\int f_3(a)$	a	$f_4(a)$
0	0	0	0	0	1	$\overline{0}$	1
1	0	1	1	1	0	1	1

شکل ۵.۳:

در شكل بالا توابع f 4 ، f 1 توابع ثابت و توابع f 2 و f f توابع متعادل هستند.

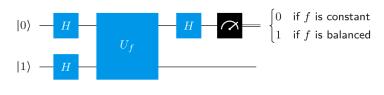
مسئلهی دوچ									
ورودى	$f: \sum ightarrow \sum$								
خروجي	صفر اگر تابع ثابت بود؛ یک اگر تابع متعادل بود.								

در الگوریتمهای کلاسیک برای حل این مسئله، حداقل دو حالت باید بررسی شود.

٢٠٢٠٣ الگوريتم دوچ

حال به بررسی الگوریتم دوچ میپردازیم. الگوریتمی که مسئلهی دوچ را با یک مدار کوانتومی حل میکند:

balanse. or Constante^a

$$\begin{split} |\pi_1\rangle = & |-\rangle|+\rangle = \frac{1}{2}(|0\rangle - |1\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(|0\rangle - |1\rangle)|1\rangle \\ |\pi_2\rangle = & \frac{1}{2}(|0\oplus f(0)\rangle - |1\oplus f(0)\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(|0\oplus f(1)\rangle - |1\oplus f(1)\rangle)|1\rangle \\ = & \frac{1}{2}(-1)^{f(0)}(|0\rangle - |1\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(-1)^{f(1)}(|0\rangle - |1\rangle)|1\rangle \\ |0\oplus a\rangle - |1\oplus a\rangle = (-1)^a(|0\rangle - |1\rangle) \end{split}$$

$$\begin{split} |\pi_1\rangle &= |-\rangle|+\rangle = \frac{1}{2}(|0\rangle - |1\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(|0\rangle - |1\rangle)|1\rangle \\ |\pi_2\rangle &= \frac{1}{2}(|0\oplus f(0)\rangle - |1\oplus f(0)\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(|0\oplus f(1)\rangle - |1\oplus f(1)\rangle)|1\rangle \\ &= \frac{1}{2}(-1)^{f(0)}(|0\rangle - |1\rangle)|0\rangle + \frac{1}{2}(-1)^{f(1)}(|0\rangle - |1\rangle)|1\rangle \\ &= |-\rangle \left(\frac{(-1)^{f(0)}|0\rangle + (-1)^{f(1)}|1\rangle}{\sqrt{2}}\right) \end{split}$$

$$|\pi_{2}\rangle = |-\rangle \left(\frac{(-1)^{f(0)}|0\rangle + (-1)^{f(1)}|1\rangle}{\sqrt{2}} \right)$$

$$= (-1)^{f(0)}|-\rangle \left(\frac{|0\rangle + (-1)^{f(0)\oplus f(1)}|1\rangle}{\sqrt{2}} \right)$$

$$= \begin{cases} (-1)^{f(0)}|-\rangle|+\rangle & f(0)\oplus f(1) = 0\\ (-1)^{f(0)}|-\rangle|-\rangle & f(0)\oplus f(1) = 1 \end{cases}$$

$$|\pi_{2}\rangle = \begin{cases} (-1)^{f(0)}|-\rangle|+\rangle & f(0) \oplus f(1) = 0\\ (-1)^{f(0)}|-\rangle|-\rangle & f(0) \oplus f(1) = 1 \end{cases}$$

$$|\pi_{3}\rangle = \begin{cases} (-1)^{f(0)}|-\rangle|0\rangle & f(0) \oplus f(1) = 0\\ (-1)^{f(0)}|-\rangle|1\rangle & f(0) \oplus f(1) = 1 \end{cases}$$

$$= (-1)^{f(0)}|-\rangle|f(0) \oplus f(1)\rangle$$

$$|\pi_{3}\rangle = (-1)^{f(0)}|-\rangle|f(0) \oplus f(1)\rangle$$

نوضحات رو بنویس

Algorithm Deutsch-Jozsa "."

oracle f.T

site qiskit use

فصل ۴

شبیهسازی پدیدههای کوانتومی

states Bell 1.4

در این بخش قصد داریم به بررسی پروتکلهای ابتدایی در نظریهی اطلاعات کوانتومی بپردازیم. تمامی این پروتکلها به تعداد کمی کیوبیت نیاز دارند:؛ و در آزمایشگاه به صورت تجربی پیادهسازی شدهاند. در اغلب موارد، سیستم از دو کیوبیت درهمتنیده تشکیل شدهاست. تابع حالت این سیستمها به شکل زیر تعریف می شوند:

$$|\psi_{00}\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}}(|00\rangle + |11\rangle)$$

برای آماده سازی این حالت کوانتومی، در حالت $\langle 0 |$ داریم. با اعمال یک گیت هدامارد روی یکی از کیوبیتها و سپس با کنترل آن با گیت CNOT، (به نحوی که کیوبیت دوم هدف قرارگیرد.) میتوان به یک حالت درهمتنیده رسید. میتوان این مراحل را به شکل زیر شرح داد:

$$|\psi_{00}\rangle = C_{10}H_1|00\rangle$$

$$|\psi_{xy}\rangle = C_{10}H_1|xy\rangle$$

از آنجایی که چهار حالت ایم ایک مجموعه orthonormal هستند و دروازههای ایم ایم از آنجایی که چهار حالت درهم تنیده ایم ایم ایم و eNOT و احدی هستند، چهار حالت درهم تنیده ایم ایم یک مجموعه Bell نامگذاری شدهاند. حال یک دسته ی سه کیوبیتی را درنظر می گیریم:

$$|\psi_{xy}\rangle = C10H1X_1^x X_0^y |00\rangle$$

book?? seince computer quantum of 179 page of paragraph last

entanglement 7.5

coding dense super 7.5

seinse computer quntum

Teleport 4.4

book isac فرض کنید آلیس یک کیوبیت در حالت زیر دارد:

$$|\psi\rangle = \alpha|0\rangle + \beta|1\rangle$$

کارول ممکن است با اعمال یک عملگر یکه به یک کیوبیت در حالت استاندارد، کیوبیت را از حالت $\langle 0 |$ به حالت $\langle \psi |$ تبدیل کرده باشد. کارول بدون اعلام نوع عملگر یکه به آلیس، کیوبیت را برای او ارسال میکند. حال آلیس میخواهد بدون دسترسی داشتن به کیوبیت باب، تغییراتی را در کیوبیت او ایجاد کند؛ این تنها درصورتی ممکن است که کیوبیت باب و آلیس درهمتنیده باشند. هرچند آلیس و باب میتوانند از طریق راههای کلاسیک (نظیر تلفنی صحبت کردن و ...) با یکدیگر ارتباط برقرار کنند؛ ولی نمیتوانند دسترسی مستقیم به کیوبیت یکدیگر داشته باشند.

 $|\phi\rangle=1/\sqrt{2}(|0\rangle|0\rangle+|1\rangle|1\rangle$ کیوبیت باب را می توان به حالت زیر تعریف کرد:

========== اکنون تکنیک های چند صفحه آخر را برای درک چیزی غیرمعمول به کار خواهیم برد. پیش پا افتاده، غافلگیر کننده و بسیار سرگرم کننده - دوربری کوانتومی! تله پورت کوانتومی یک است تکنیک حرکت حالات کوانتومی به اطراف، حتی در غیاب ارتباط کوانتومی کانال nications که فرستنده حالت کوانتومی را به گیرنده پیوند می دهد. در اینجا نحوه عملکرد دوربری کوانتومی آمده است. آلیس و باب مدت ها پیش با هم آشنا شدند اما اکنون زندگی می کنند دور از هم. در حالی که آنها با هم یک جفت PR تولید کردند که هر کدام یک کیوبیت از PR را می گرفتند وقتی از هم جدا شدند جفت شوند سالها بعد، باب مخفی است و ماموریت آلیس باید انجام شود او تصمیم می گیرد آن را بپذیرد، یعنی یک کیوبیت آیا به باب تحویل دهد. او وضعیت را نمی داند کیوبیت، و علاوه بر این فقط می تواند اطلاعات کلاسیک را برای باب ارسال کند. آیا آلیس باید قبول کند ماموریت! به طور شهودی، همه چیز برای آلیس بسیار بد به نظر می رسد. او وضعیت آیا آن را نمی داند کیوبیت او

TELEPORT . F. F

باید برای باب بفرستد و قوانین مکانیک کوانتومی او را از این کار باز می دارد تعیین وضعیت زمانی که او فقط یک نسخه از آوا در اختیار دارد. چه بدتر از آن، حتی اگر او حالت آوا را می دانست، توصیف دقیق آن به مقدار بی نهایت نیاز دارد. اطلاعات کلاسیک از آنجایی که آوا مقادیر را در یک فضای پیوسته می گیرد. بنابراین حتی اگر او انجام دهد بدانید ۱۹وا همیشه طول می کشد تا آلیس وضعیت را برای باب توصیف کند. نگاه نمی کند برای آلیس خوبه خوشبختانه برای آلیس، انتقال از راه دور کوانتومی راهی برای استفاده از آن است جفت PR درهم به منظور ارسال آوا به باب، تنها با سربار کوچک کلاسیک ارتباط به طور کلی، مراحل حل به شرح زیر است: آلیس با کیوبیت آوا با نصف او از جفت ۱۹۳۰ و سپس دو کیوبیت در اختیارش را اندازه گیری می کند و به دست می آورد یکی از چهار نتیجه کلاسیک ممکن، ۱۰، ۱۰، و ۱۱. او این اطلاعات را به باب بسته به پیام کلاسیک آلیس، نتیجه کلاسیک ممکن، ۱۱، ۱۰، و ۱۱. او این اطلاعات را به باب بسته به پیام کلاسیک آلیس، کار او می تواند حالت اولیه را بازیابی کند اوا ما می دهد نیمی از جفت PPR به طرز شگفت انگیزی، با انجام این کار او می تواند حالت اولیه را بازیابی کند اوا آا مدار کوانتومی نشان داده شده در شکل ۱۳۰۱ توصیف دقیق تری از کوانتوم ارائه می دهد دوربری حالتی که باید از راه دور منتقل شود عبارت است آوا آوا ۱۳۰ و ۱۳۰ آوا ۱۳۰ آوا

که در آن از این قرارداد استفاده می کنیم که دو کیوبیت اول (در سمت چپ) متعلق به آلیس هستند و كيوبيت سوم به باب. همانطور كه قبلا توضيح داديم، كيوبيت دوم آليس و كيوبيت باب در حالت EPR شروع کنید. آلیس کیوبیت های خود را از طریق دروازه می فرستد و به دست می آورد ۱۶ اا ح ۱ √۷ [۱۰۰] ۱۰۹ + ۱۱۰] + ۱۱۰] + ۱۱۰] ۱۱ + ۱۱۰]) . (۳۰.۱) سیس اولین کیوبیت را از + ١٠٠١) [١١٩] (١٠١١ + ١١٠١)] . (٣١.١) اين حالت را مي توان به روش زير بازنويسي كرد، (۱۰۱۶ + ۱۰۱۱ و ۱۰۱۶ - (۱۱۱۶ + ۱۱۱۱ و ۱۱۱۳ و ۱۱۱۹ و ۱۲۰۱۱ و ۱۲۰۱۱ و ۱۲۰۱۱ و طبیعی به چهار اصطلاح تقسیم می شود. عبارت اول دارای کیوبیت های آلیس است در حالت ا ۱۰۰ و کیوبیت باب در حالت ۱۰۱ ع ۱ او ۱ که حالت اصلی است. ۱۹۵۱ اگر آلیس یک اندازه گیری را انجام دهد و نتیجه ۰۰ را به دست آورد، سیستم باب این کار را انجام می دهد در حالت بودن . ۱۱ به طور مشابه، از عبارت قبلی می توانیم پست باب را بخوانیم حالت اندازه گیری، با توجه به نتیجه اندازه گیری آلیس: ۰۰ $(\texttt{TF.1}) \left[\begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} + \alpha \begin{smallmatrix} 1 \end{smallmatrix} \right] \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} (\begin{smallmatrix} \cdot \cdot 1 \\ \end{smallmatrix}) \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} - \begin{smallmatrix} \cdot \cdot 1 \\ \end{smallmatrix} (\begin{smallmatrix} \bullet \bullet \bullet 1 \\ \end{smallmatrix}) \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} + \alpha \begin{smallmatrix} \bullet \bullet 1 \\ \end{smallmatrix}] \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} (\begin{smallmatrix} \cdot \cdot \cdot \\ \end{smallmatrix}) \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} - \begin{smallmatrix} \bullet 1 \\ \end{smallmatrix}) \begin{smallmatrix} \P \cdot \mathbb{N} \\ \end{smallmatrix} - \begin{smallmatrix} \bullet 1 \\ \end{smallmatrix}$. [SI-S α INS_] S S(11) | SY S_ 11 (Y\delta.1) [SINS - α I-S] S S(1+) | SY S_ 1+ (۳۶.۱) بسته به نتیجه اندازه گیری آلیس، کیوبیت باب به یکی از این موارد ختم می شود چهار حالت ممكن البته براي اينكه بدانيم در كدام حالت است بايد نتيجه را به باب گفت اندازه گيري آليس - بعداً نشان خواهیم داد که این واقعیت است که از دوربری جلوگیری می کند

ما در بخش ۳.۴.۲ نشان خواهیم داد که بدون این ارتباط کلاسیک، از راه دور هیچ اطلاعاتی را منتقل نمی کند. کانال کلاسیک با سرعت نور محدود می شود، بنابراین نتیجه می شود که تله پورت کوانتومی نمی تواند سریعتر از سرعت نور انجام شود و پارادوکس ظاهری را حل کند. معمای دوم در مورد تلهپورتاسیون این است که به نظر می رسد یک کپی از حالت کوانتومی در حال انتقال از راه دور ایجاد می کند، که آشکارا قضیه عدم شبیه سازی مورد بحث در بخش ۵.۳.۱ را نقض می کند. این نقض فقط توهمی است زیرا پس از فرآیند انتقال از راه دور فقط کیوبیت هدف در حالت آگا باقی می ماند و کیوبیت داده اصلی بسته به نتیجه اندازه گیری به یکی از حالت های پایه محاسباتی ا و یا ۱۱ می رسد. در کیوبیت اول از تله پورت کوانتومی چه چیزی می توانیم یاد بگیریم؟ خیلی زیاد! این خیلی بیشتر از یک ترفند ساده است که می توان با حالت های کوانتومی انجام داد. تله پورت کوانتومی به قابلیت تعویض منابع مختلف در مکانیک کوانتومی تاکید می کند و نشان می دهد که یک جفت EPR مشترک به همراه دو بیت کلاسیک ارتباط، منبعی حداقل برابر با یک کیوبیت ارتباط است. محاسبات کوانتومی و اطلاعات کوانتومی روشهای زیادی را برای تبادل منابع نشان دادهاند که بسیاری از آنها بر کوانتومی و اطلاعات کوانتومی ساخته شدهاند. به طور خاص، در فصل ۱۰ توضیح می دهیم که چگونه می توان از تله پورت برای ساخت دروازه های کوانتومی مقاوم در برابر اثرات نویز استفاده کرد و در فصل توان از تله پورت برای ساخت دروازه های کوانتومی مقاوم در برابر اثرات نویز استفاده کرد و در فصل در نشان دادیم که انتقال از راه دور با ویژگی های کدهای تصحیح خطای کوانتومی ارتباط نزدیکی دارد.

TELEPORT .F.F

علیرغم این ارتباط با موضوعات دیگر، منصفانه است که بگوییم که ما تازه در حال درک این موضوع هستیم که چرا انتقال از راه دور کوانتومی در مکانیک کوانتومی امکان پذیر است. در فصلهای بعدی سعی میکنیم برخی از بینشهایی را توضیح دهیم که چنین درکی را ممکن میسازد. ۱

oracle a determine to how